

Kérdések és Válaszok az ötödik mennyiségi hatástanulmányról

Az ötödik mennyiségi hatástanulmány sikeres hazai lebonyolítását a Felügyelet Q&A rendszer működtetésével is szeretné segíteni, ezért ezen a fórumon közzétesszük a hozzánk beérkezett és hazai szinten megválaszolt Kérdéseket és Válaszokat. Emellett a CEIOPS honlapján jelennek meg a nemzetközi szinten felmerült QIS5-tel kapcsolatos problémák, és az azokra adott válaszok: <http://www.ceiops.eu/media/files/consultations/QIS/QIS5/CEIOPS-QIS5-Q-and-A-document.pdf>

A Kérdések és Válaszok tagolása a Technikai specifikációéval megegyező, az első oszlopban - ahol lehetséges – a specifikáció megfelelő bekezdéseinek száma szerepel. A QIS5 kitöltése során felmerülő kérdéseiket továbbra is várjuk a Tusnady.Paula@PSZAF.hu, vagy a Szabo.Peter@PSZAF.hu e-mail címre.

Általános kérdések

Releváns bekezdés(ek) száma	Kérdés/Válasz
	Az eszközök értékének megadásakor mikori árfolyamon kell az egyes valutákat forintra (majd euróra) váltani?
	A Magyar Nemzeti Bank honlapján található 2009. december 31-ei középárfolyamokon: http://www.mnb.hu/arfolyam-lekerdezes . Kérjük, hogy a Spreadsheet-et ezer euróban (1€=270,84HUF) töltsék ki!

Eszközök és egyéb kötelezettségek értékelése

Releváns bekezdés(ek) száma	Kérdés/Válasz

Tartalékok

Releváns bekezdés(ek) száma	Kérdés/Válasz
TP.1.15	A 'Marine, aviation and transport' ágazatban együtt szerepelnek felelősség- és nem felelősség biztosítások, azaz ez nem lehet egy homogén kockázati csoport.
	Valóban, de a TP.1.15 szerinti ágazati besorolás csak minimum szegmentációt jelent, és TP.1.8 szerint szükség lehet egy-egy ágazat tovább-bontására.
TP.1.20.	Ezen paragrafus szerint a nem-élet járadékok tartalékát az élet ágban kell szerepeltetni?
	Igen. TP.1.9-10. is azt mondja, hogy a homogén kockázati csoportokba soroláskor, a kockázat jellege erősebb szempont kell, hogy legyen, mint (az országonként esetleg el is térő) ágazati besorolás. (Lásd még TP.2.48-67. alább)
TP.1.29-32.	Hogyan válasszuk szét a szolgáltatásokat, ha azok csak egymáshoz képest vannak meghatározva? Hogy szeparáljuk a díjakat és a költségeket, ha a díjkalkuláció ebben nem segít? (Abban pl. az életbiztosítási kiegészítő biztosításokon nagyobb nyereségrész van, azaz a díj nem kockázatarányos.)
	Mindenképp a biztosítónak kell felmérnie, hogy milyen utat választ. Ha a termék díjkalkulációja nem ad támpontot a díjak és költségek megbontására, akkor esetleg szét lehet osztani azokat a szolgáltatásokban betöltött súlyuk alapján, hisz a szolgáltatások még a leginkább becsülhetők. Azaz egy utólagos, kockázatarányos díjkalkulációt készíthetne a cég, ha szükségesnek látja.
TP.2.15.	A paragrafus szó szerinti értelmezése szerint azon szerződéseinket, ahol a kockázati díjrátákat egy későbbi időpontban megemelhetjük a mortalitási rátáknak a termékfeltételekben rögzített változása esetén, az emelés lehetőségének időpontjától nem tekinthetjük élőnek. Ugyanakkor nem valószínű – még extrémnek tekinthető sokk esetében sem -, hogy kockázati díjrátáink a szerződések tartama alatt megváltoznának. Tekinthejtük-e ezen szerződéseket teljes tartamuk alatt élőnek?
	Igen, hisz nincs a biztosítónak kizárólagos joga díjainak megváltoztatására. Egyebekben a Technikai specifikáció D függeléke konkrét példákban mutatja be a paragrafus értelmezését.
TP.2.65.	<i>Lump-sum</i> -ként a tőkésítés időpillanatában érvényes járadéktartalékot kell beállítani? Mit jelent a " <i>calculated as at the date of the annuitisation</i> "? Bele kell-e ebbe érteni a kockázati ráhagyást is?
	A " <i>calculated as at the date of the annuitisation</i> " kitételnél a tőkeértéket egy egyszeri kifizetésként kell kezelni, ahol a kifizetés napja a járadéktartalék megképzésének napja, és ez nem is változik az idők során. (Tehát ha egy év múlva kiderül, hogy valójában 15%-kal nagyobb összeget kellett volna képezni, akkor is marad az eredetileg meghatározott összeg a kifizetési háromszögben, mert a járadéktartalék megfelelőségét a járadéktartalék képzésénél kell

	<p>elrendezni, és a lebonyolítási eredményt is ott kell elkönyvelni.)</p> <p>Egyszeri kifizetésként a járadék legjobb becslését kell beállítani, tehát kockázati ráhagyás nélkül, hisz különben a nem élet kártartalékban kétszer szerepelne <i>risk margin</i>: egyszer az input adatoknál, egyszer pedig a saját kockázati pótlékjánál. (Lásd még TP.2.48-67. alább)</p>
TP.2.48-67.	<p>Ha a kifutási háromszögből kivesszük a járadékokkal kapcsolatos cash-flow elemeket, akkor a még meg nem állapított járadékok tartaléka sem az élet -, sem a nem-élet tartalékokkal nem lesz lefedve?</p>
	<p>A nem életes tartalék becslése során a járadékkal kapcsolatos kifizetéseket ki kell venni a kifutási háromszögből, de be kell tenni a tőkésítés pillanatában történő kifizetésként a járadék (életesen megállapított) tőkeértékét, és az így kapott nem-életes tartalék már tartalmazni fogja a még meg nem állapított járadékokra eső tartalékrészt is. (Azaz, mintha a biztosító egy összegben kifizetné a járadék tőkeértékét, amin a károsult azonnal venne egy járadékbiztosítást.)</p>
TP.2.70.	<p>A QIS5 során hogyan kell a magyarországi többlethozam-visszajuttatást figyelembe venni, azaz:</p> <ol style="list-style-type: none"> Milyen módon számolt tartalékon elért többlethozam-részt kell visszajuttatni? Milyen eszközportfólión keletkezett hozamból kell kiindulni? Egy szerződésre jutó többlethozam-részt hogyan kell meghatározni, illetve visszajuttatni? A hozamot milyen értékelés alapján kell meghatározni? Hogyan kell figyelembe venni a 80%-os globális visszajuttatási kötelezettséget?
	<p>Az ügyfelek szempontjából a Szolvencia II hatályba lépése nem jelenthet olyan változást, amivel rosszabbul járnának, így a válaszok az alábbiak:</p> <ol style="list-style-type: none"> A könyv szerinti (tehát az eredeti termékterv alapján számolt) matematikai tartalék alapján. Nem kell olyan nagyságú eszközportfóliót elkülönítetten tartani, mint amilyen az 1. pont alapján megállapított tartalék. A biztosítóknak csak azt kell biztosítani, hogy az ügyfelek megkapják a feltételeknek megfelelő szolgáltatásokat, és ehhez (az SII-ben lefektetett elvek szerint) megfelelő fedezettel rendelkezzenek. Szerencsére a többlethozam-visszajuttatási módok többsége csak a tartalék eszközfedezetén elért hozam százalékos értékét használja föl, magát a hozamtömeget nem. Ilyen esetben továbbra is a tartalékok eszközfedezetén elért hozam százalékos értékét lehet használni, függetlenül attól, hogy ezen eszközportfólió (ilyen vagy olyan) értéke esetleg nem éri el az 1. pont szerint számolt tartalék értékét. Ha szükség lenne a hozamtömegegre is, akkor azt egyszerű arányosítással megkaphatjuk.

	<p>c. A legtöbb esetben az egy szerződésre visszajuttatandó többlethozam-rész csak a hozamszázaléktól és a szerződés tartalékától függ, így ennek meghatározása nem ütközik nehézségbe, mint ahogyan a visszajuttatás megvalósulása sem (revalorizáció, többletszolgáltatás, nyereségtartalék). Egyéb esetekben az egyszerű arányosítás segíthet.</p> <p>d. Egyáltalán nem nyilvánvaló, mert a szerződési feltételekben erről többnyire nincs rendelkezés. Sok szerződési feltétel nem rendelkezik arról sem, hogy a többlethozamot évente vagy a lejárat végén egyben kell-e visszajuttatni, pedig az utóbbi esetekben a piaci hozam alapján történő számítás a biztosítónak kedvező is lehet. A QIS5-ben a könyv szerinti hozam alkalmazásának továbbvitele megfelelő lehet (kivéve, ha a szerződésben van valamilyen másra utaló rendelkezés).</p> <p>e. Csak ahogy a szerződési feltételekben szerepel, külön nem kell rá most figyelmet fordítani.</p>
<p>TP.2.94.</p>	<p>Amikor azt számoljuk, hogy hogyan alakul egy szerződés szolgáltatása, akkor tekintettel kell lenni arra, hogy milyen hozamokat érünk majd el. A kérdéses pont azt jelzi, hogy <i>"relevant risk-free interest rate term structure"</i>-rel konzisztens kell legyen a feltevésünk pl. az elérhető hozamokra vonatkozóan. Értelmezésünk szerint e tekintetben az illikviditási díj nélküli rátákat kell alapul venni (mert hogy az illikviditási díjat csak a diszkontáláshoz használjuk). Jogos ez az elképzelés?</p>
	<p>Véleményünk szerint TP.2.94-ben (és az egész QIS5-ben) a <i>"relevant risk-free interest rate term structure"</i> tartalmaz illikviditási prémiumot. Viszont hogy az ezzel való konzisztencia mit jelent, az a biztosítón áll, illetve azon, hogy miként számol legjobb becslést. A CEIOPS a Q&A dokumentumának 21-es kérdésére adott válaszában arról ír, hogy az eszköz- és a forrásoldal értékelésének (feltételezéseinek) kell konzisztensnek lennie.</p>
<p>TP.2.126</p>	<p>Helyes-e azon értelmezésünk, mely szerint a viszontbiztosítási díjat és nyereségrészesedést, illetve az ezekhez hasonló CF elemeket a VB megtérülés számításakor nem kell figyelembe venni?</p>
	<p>A „biztosítási eseményekkel és nem rendezett károkkal kapcsolatos CF-ek” valóban elég pontatlan megfogalmazás, ahol TP.2.128 és TP.2.160 max függvénye (ami azt sugallja, hogy negatív CF-ek is lehetnek, pl vb díj) adhat némi eligazítást. Abból kell kiindulni, hogy valamiféle nettó tartaléknak kellene kijönnie a bruttó tartalék és ezen eszköz különbségeként. A már kifizetett károokra várt vb kifizetés ebbe nem tartozik bele, ahogy a nyereségrészesedés sem, mert ezek nem a jövőbeni kifizetésem vb-re eső részét jelentik. Megítélésünk szerint a jövőben fizetendő vb díjat akkor és olyan mértékben kell figyelembe venni, ahogyan az a már megkötött vb szerződésekből, a figyelembe vett szerződés-portfólióból, illetve a figyelembe vett kármegtérülésekből következik. Például nem élet ág esetében a kártartalékra eső vb megtérülésnél a vb szerződések alapján a beszámolási időszak végéig még fizetendő vb díjat kell figyelembe venni. A díjtartaléknál pedig a záráson áthúzódó (már megkötött – vagy annak tekinthető) vb szerződések azon vb-díjrészeit kell figyelembe venni, amelyet azon (direkt) szerződések után kell fizetni, amelyeket a biztosító a jövőbeni díjaknál</p>

	<p>figyelembe vesz (és amelyekre az ilyen vb szerződések alapján kár – és esetleg költség – megtérüléssel számol a biztosító). A költségekből való részesedés akkor vehető figyelembe, ha a vb szerződés a ténylegesen fölmerült (kárrendezési) költségekből való részesedésről rendelkezik. Lényeges, hogy a jövőbeni díjak, a jövőben fizetendő vb díjak, illetve vb megtérülések (kár, költség) egymással konzisztens módon, azonos föltételezések alapján kerüljenek meghatározásra. A kérdéssel CEIOPS is foglalkozik (lásd a CEIOPS 78-80. válaszát a fenti Q&A linken), illetve a felügyeleti konzultáción visszatérhetünk rá.</p>
TP.2.160.	Az egyszerűsítésben miért kell maximumot venni, és miért kell (1-PD)-vel osztani?
	<p>Ahogy TP.126-nál már írtuk, a viszontbiztosítási cash-flow elemei akár negatívak is lehetnek (így legjobb becslése is), de az emiatti korrekció (Adj_{CD}) nem lehet negatív. Az (1-PD)-vel való osztás „létjogosultságát” a 76-os „Consultation Paper” F függelége adja meg:</p> <p>https://www.ceiops.eu/fileadmin/tx_dam/files/consultations/consultationpapers/CP76/CEIOPS-CP-76-09-Draft-L2-Advice-Simplifications-for-TP.pdf</p>
	Mit jelent a specifikáció több pontján felbukkanó „ <i>módosított duration</i> ”?
	<p>A jelenérték hozamgörbe szerinti logaritmikus deriváltját, azaz:</p> $Dur_{mod} = \frac{1}{BE} \frac{1}{(1+r)} \sum_{t=1}^{\infty} \frac{t * CF_t}{(1+r)^t}, \text{ ahol } BE = \sum_{t=1}^{\infty} \frac{CF_t}{(1+r)^t}$ <p>Például a TP.2.160 beli egyszerűsítésben lényegében a viszontbiztosítási cash-flow-k jelenértékének változását közelítik a deriváltjának változásával. (Lásd még 10-es problémánál írtakat, azaz a CP_76 F függelékét)</p>
TP.5.15. és SCR.1.27.	A képletben $Adj_{RU}(t)$ előjele hol plusz, hol mínusz.
	<p>Az biztos, hogy Adj csökkenti a tőkeszükségletet, azaz minden azon múlik, hogy milyen előjelűnek értelmezzük. SCR.1.27-ben a képletben + szerepel, és a számításokban csak negatív értéket kaphatunk a korrekciós tagra (és a Spreadsheet-en is így szerepel), de SCR.2.10 szerint Adj nem lehet negatív. Szóval, ha negatív az Adj, akkor előjele plusz kell, hogy legyen, ha pozitív, akkor mínusz.</p>
TP.7.78.	Mit jelent a „ <i>subrogations</i> ”?
	<p>A TP.7.78-beli egyszerűsítés a kárrendezési költségeket a kártartalékok arányában határozza meg, amihez szükség van annak meghatározására, hogy a költségek mekkora részét képezik a tényleges károknak, azaz a (bruttó) kárfizetésekből a kármegtérüléseket le kell vonni. A <i>subrogation</i> azt az összeget jelenti, amit KÁR esetén harmadik féllel (károkozóval) szemben érvényesíthet a biztosító.</p>

Szavatoló tőke szükséglet – standard formula

Releváns bekezdés(ek) száma	Kérdés/Válasz
SCR.3.1-3.	Hogyan határozhatjuk meg a megszolgált díjat a QIS5 során? Alkalmazható-e egyszerű arányosítás, vagy levonhatóak-e a díjelőírásból bizonyos kezdeti költségek (pl. jutalék) az arányosítás előtt?
	<p>A <i>megszolgált díjknál</i> meg kell állapítani, hogy az adott időszakra, az adott portfólió kockázataira, költségeire (ide nem értve a vb-t), illetve a profitra mekkora díjrész esik, abból kiindulva, hogy a díj teljes egészében elkülönült kockázatfedezeti, költség illetve profit részből áll. Hogy ehhez a szokásos közelítő eljárások melyikét lehet alkalmazni (vagy egyáltalán lehet-e bármelyiket alkalmazni), az adott portfólió kockázati, illetve költség szerkezete határozza meg. A szerzési költségekből e tekintetben annyi megszolgált rész veendő figyelembe, amennyit a biztosító kifizetett (és nem vár vissza jutalékmegtérülésből). Amennyiben a portfólióra föltételezhető, hogy a kockázatok, (nem szerzési) költségek illetve profit egyenletesen oszlanak meg, valamint az előírt díjakat 100%-ban be fogják fizetni, a jutalékot viszont a díj előírásakor ki kellett fizetnie a biztosítónak, és abból nem lesz jutalékmegtérülés, akkor (proxyként) jó a szerzési költségektől megtisztított díjelőírás arányos megosztása. Ha a jutalékot megszolgált díj alapon fizeti a biztosító (mondjuk negyedévente, és a zárás egybeesik a jutalékfizetéssel), akkor az egyszerű arányosítás fogadható el. Ha a kockázatok nem egyenletesen oszlanak meg, az előírt díjak jelentékeny részét nem fizetik meg vagy a már kifizetett jutalékból nem elhanyagolható mértékű jutalékmegtérülés várható, akkor nem helyes a főnti arányosítások egyikét sem alkalmazni.</p> <p>Ugyancsak nem elfogadható a „<i>megszolgált díj = a díjelőírás – díjtartalék (pre claim) változása</i>” megközelítés sem. Egyfelől ugyanis a tárgyévi megszolgált díjakban csak azon díjrészeknek kellene szerepelniük, amelyek a tárgyévben várhatóan fölmerülő kockázatok, költségek, profitrészt... fedezetére szolgálnak. A díjtartalékban azonban megjelen(het)nek olyan jövőbeni díjak, amik egyáltalán nem érintik a tárgyidőszakot, vagy a tárgyidőszakban nem is várok még el díjakat (tehát nincs benne a díjelőírásban).</p>
TP. 5.4 és SCR.9.	Nincs körkörös hivatkozás abban, hogy a kockázati ráhagyáshoz a jövőbeni tőkeszükségleteket kell meghatározni, annak nem-élet ági underwriting modulja(i)hoz pedig a tartalékérték(ek)re van szükség?
	Az nem-élet underwriting kockázati modulhoz nem a tartalékra, hanem csak a legjobb becslésre van szükség SCR.9.12 szerint.
SCR.5.19-21.	Illikviditás szempontjából milyen hozamgörbét kell alkalmazni az eszközök sokkolásakor?
	A specifikáció szerint kamatkockázatnál NEM kell illikviditási prémiummal növelt hozamgörbével sokkolni. Illikviditási prémiummal növelt hozamgörbét

	csak az illikviditási kockázati modulnál kell alkalmazni, ahol a sokk az, hogy 65%-kal csökken az illikviditási prémium, aminek hatására nő a tartalék és csökken a szavatolótőke. E tekintetben azonban azt gondoljuk, hogy pontosabb a CEIOPS Q&A dokumentumának 15-ös kérdésére adott válasza, mely szerint a hozamnak csak a kockázatmentes részét kell a sokkfaktorial megnövelni, és visszatenni rá a kockázati felárat (likviditási díjjal együtt).
SCR.5.23	Nehéz elképzelni egy olyan sokkot, ahol a jövőbeni nyereségrészesedés értéke nem változik, miközben a hozamgörbe elmozdul. Nem kellene a scenárióban inkább a jövőbeni nyereségrészesedés meghatározásának módját változtatlannak tekinteni?
	<p>Az a scenárió, hogy a stressz esetén a jövőbeni nyereségrészesedés értéke nem változik (SCR 5.23), valóban nem realisztikus. Azonban a specifikáció szándékosan és explicit módon mégis egy ilyen scenáriónak a kiszámítását kéri.</p> <p>Emellett az SCR 5.24 pont kéri annak a realisztikus alternatívának a kiszámítását is, amelyben a biztosító a stressz esetén a jövőbeni nyereségrészesedést felülvizsgálja. A fenti két eredmény összevetésén alapul a standard formulában a tartalékok veszteségnyelő képessége miatti korrekció számítása (lásd az SCR.2 fejezetet). A kétféle számítás kimenetei az SCR.5.18 jelölései szerinti Mkt_{int}, $nMkt_{int}$ részeredmények.</p> <p>A standard formulában a tőkeszükségletet a korrekciós tag (Adj_{TP}) fogja (elvileg) a kívánt kalibrációs szintre módosítani.</p> <p>A kamatláb-kockázat esetén az SCR.5.23 szerinti kamatláb-scenáriókat javasoljuk úgy értelmezni, hogy a jövőbeni nyereségrészesedésből eredő cash flow elemek a sokk ellenére változatlanok (noha azok jelenértéke a kamatláb-sokknak megfelelően értelemszerűen változik).</p> <p>Ezzel szemben az SCR.5.24 szerinti scenáriókban a sokk függvényében a jövőbeni nyereségrészesedés cash flow elemei is felülvizsgálandók.</p>
SCR.10.17.	Biztosító-specifikus paraméterek alkalmazásakor a múltbeli kárfizetések jelenértékének kiszámításához szükségünk lenne múltbeli hozamgörbékre. Hol találunk ilyeneket, illetve hogyan állíthatjuk elő őket?
	A negyedik mennyiségi hatástanulmányhoz megadott múltbeli hozamgörbék a Felügyelet munkatársai kiegészítik, és honlapunkon hamarosan közzétesszük.

Minimális tőkeszükséglet

Releváns bekezdés(ek) száma	Kérdés/Válasz

MCR.24.	Milyen szerződések tartoznak C.2.2 pont alá? Némi ellentmondást látunk az e pontban szereplő szegmentáció (<i>contracts with profit participation; where the policyholder bears the investment risk; illetve without profit participation</i>), és a TP.1.19-beli szegmentáció (<i>Life insurance with profit participation; index-linked and unit-linked life insurance; illetve other</i>)
	A két szegmentáció valóban ellentmondó, bizonyos változtatásokat a Specifikáción nem vezettek végig konzisztensen. Véleményünk (és a készülő IM 13 szerint) a TP.1.19-beli szegmentáció alkalmazandó a minimális tőkeszükséglet számításnál is. E tekintetben a CEIOPS Q&A 105-ös kérdésére adott válaszával nem értünk egyet, az ott szereplő – garanciát tartalmazó UL szerződést – C.2.2-be kell sorolni.

Belső modell

Releváns bekezdés(ek) száma	Kérdés/Válasz

Saját tőke

Releváns bekezdés(ek) száma	Kérdés/Válasz

Spreadsheet kitöltése

Releváns bekezdés(ek) száma	Kérdés/Válasz
I. QIS5 Insurance obligations	Az 1. táblázatról (Allocation of Health) így szól a Manual: <i>'This section asks for information on how the business currently regarded as Health insurance will be allocated to the QIS5segmentation. The amounts requested are the technical provisions on a Solvency 1 basis, both gross and net. Please note that this only relates to obligations reported as health business under Solvency1.'</i> S1-ben nem volt még Health főszegmens, ha jól tudjuk, csak Life és non-Life volt. Ez a rész akkor mire vonatkozik, és hogyan töltjük ki?
	A nevezett táblázatba a QIS5 során egészségbiztosításhoz sorolt kockázatok SI szerinti tartalékát kell beírni. A QIS5 szerinti besorolásban segít a Specifikáció C

	függeléke.
--	------------